

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om et borgerorienteret og menneskeligt perspektiv i det indre marked (initiativudtalelse)

(2012/C 143/04)

Ordfører: **Jorge Pegado LIZ**

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede den 20. januar 2011 under henvisning til forretningsordenens artikel 29, stk. 2, at afgive initiativudtalelse om:

"Borgerorienteret og menneskeligt perspektiv i det indre marked".

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Det Indre Marked, Produktion og Forbrug, som vedtog sin udtalelse den 1. februar 2012.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 478. plenarforsamling den 22.-23. februar 2012, mødet den 22. februar, følgende udtalelse med 118 stemmer for, 3 imod og 8 hverken for eller imod:

"Argumenterne for Europa er i konstant udvikling. Europa er et begreb, der bør tilpasses udviklingen af de politiske og økonomiske omstændigheder"

(Durão Barroso, Expresso, 19. november 2011)

1. Indledning

1.1 Der er nu gået 20 år siden Jacques Delors' store, europæiske indre marked uden nogen form for hindringer skulle have været en realitet. Det er derfor oplagt, at det organiserede civilsamfund, der er repræsenteret i EØSU, stiller spørgsmålene: hvor langt er vi nået, og hvor er vi på vej hen?

1.2 At gøre sig tanker om det indre marked i dag betyder samtidig, at man igen skal gøre sig overvejelser om det europæiske projekt i sin helhed. Der er god grund til at spørge sig selv, om Europa, således som det blev udformet af dem, der kæmpede så hårdt for at opbygge det, som andre igen har forsøgt at nedbryde igennem de seneste 60 år, stadig vil bestå i 2050 som en model for frihed, et kulturens fyrtårn, fredens forkæmper, fortaler for broderskab mellem folkeslag og ligestilling mellem mennesker i en verden fri for diskrimination og hindringer. Således formulerede kommissær Barnier for nylig spørgsmålet i en velstruktureret tale, som han holdt på Humboldt Universitet.

1.3 Det er så meget desto rigtigere i en tid med store omvæltninger, hvor Europa kæmper med en vedvarende krise, der snarere er systemisk end konjunkturbetinget og ikke blot økonomisk og finansiel, men også en krise i de sociale og kulturelle værdier, som den brede vifte af interesser, der er repræsenteret i EØSU, ikke ser nogen umiddelbar vej ud af.

1.4 Vi står over for en jobkrise. Situationen er den, at Europa ikke længere kan garantere sine borgere arbejdspladser. Den eneste vej ud af denne vanskelige situation består i at skabe vækst, og hovedmidlet til at opnå en sådan vækst må være fuld gennemførelse af det indre marked.

1.5 **Civilsamfundet stiller sig med rette skeptisk** over for, om den nuværende model for EU-institutionerne efter Lissabontraktaten evner at takle krisen. Civilsamfundet **tvivler på**, at den nuværende økonomiske og finansielle model magter en effektiv og passende selvregulering og er dybt **bekymret** over manglende konsekvente og effektive regulerende foranstaltninger

samt udbredelsen af isolerede og indbyrdes modsigende beslutninger fra alle retninger. Civilsamfundet **rejser det spørgsmål**, hvordan man kan opnå en strengere og mere effektiv kontrol over det finansielle system på baggrund af de på hinanden følgende børskrak og de dermed uundgåelige sociale og økonomiske konsekvenser. Civilsamfundet **frygter**, at de dybereliggende symptomer på krisen betyder, at den europæiske model, sådan som vi kender den i dag, risikerer at kollapse som følge af den forestående risiko for en global lavkonjunktur. Civilsamfundet opfordrer derfor sine nuværende ledere til at udvise den nødvendige ambition og vision for med held at genskabe den europæiske økonomiske og sociale model i tråd med de i traktaten nedfældede værdier og principper.

1.6 Derfor var det særligt positivt, at Den Rådgivende EFTA-Komité fandt det nødvendigt samtidig med udarbejdelsen af nærværende udtalelse selv at udarbejde en udtalelse om det samme emne, og at det har været muligt at afstemme synspunkterne ved det fælles møde i Oslo ⁽¹⁾.

2. Det indre marked: hvad og hvorfor?

2.1 Idéen med et "indre marked" dukkede allerede op i Romtraktaten som et **redskab** til fremme af en harmonisk udvikling af den økonomiske virksomhed i Fællesskabet som helhed, en varig og afbalanceret ekspansion, en øget stabilitet, en hurtigere højnelse af levestandarden og snævrere forbindelser mellem de stater, som det forener (artikel 2). **Det indre marked var lige fra starten udformet til ikke at skulle fungere som en isoleret politik eller et simpelt frihandelsområde som EFTA, men snarere fungere som et led i en overordnet strategi.**

2.2 Konturerne for udviklingen af det, der skulle blive politikken for det indre marked, var således trukket op. Det var en politik, der med rette af visse blev betragtet som "kronjuvelen" i europæisk politik, som skulle gennemføres "gradvis" i løbet af en "overgangsperiode på tolv år" (artikel 8) og senest 15 år efter traktatens ikrafttræden.

⁽¹⁾ Se de fælles konklusioner fra Den Rådgivende EFTA-Komité og Observatoriet for Det Indre Marked: <http://www.eesc.europa.eu/?i=portal.en.smo-observatory-smo-spotlight.21343>.

2.3 Til trods for disse instrumenter, der skulle realisere det indre marked, overskyggede de sociale og økonomiske realiteter idéerne fra 1957, og det måtte konstateres 15 år senere, at man langt fra havde opfyldt de målsætninger, der skulle medvirke til gennemførelsen af det indre marked.

2.4 Hvidbogen fra 1985 om gennemførelsen af det indre marked indeholdt klare målsætninger for opfyldelsen af målet i 1992. Samtidig var der en fornemmelse af, at Romtraktaten havde brug for at blive ændret, så man lettere kunne gennemføre de politiske målsætninger, hvidbogen indeholdt. Dette var udgangspunktet for den europæiske fællesakt (?), som i den del, der vedrører det indre marked, indfører vigtige ændringer, såsom:

- a) **Reglen om kvalificeret flertal** i stedet for enstemmighed for vedtagelse af foranstaltninger om tilnærmelse af lovgivningerne med henblik på gennemførelsen af det indre marked (artikel 8a og 100a);
- b) Den første reference til et **højt beskyttelsesniveau** for så vidt angår foranstaltninger om sundhed, sikkerhed og forbrugerbeskyttelse (artikel 100a, stk. 3);
- c) Den generelle vedtagelse af **princippet om gensidig anerkendelse** baseret på den velkendte "Cassis de Dijon"-sag fra EU-Domstolen (artikel 100, litra b);
- d) En klar opfordring til **økonomisk og social samhørighed** som en nøglemålsætning, der bør tages i betragtning i forbindelse med gennemførelsen af det indre marked (artikel 130, litra a og b).

2.5 Det var dog først i 1992, da Maastrichttraktaten indførte Den Europæiske Union (?), at de nye bestemmelser om gennemførelsen af det indre marked blev konkretiseret. Det var på det tidspunkt fuldstændig klart, at man var langt fra en opfyldelse af tidsplanen om en konkretisering af det indre marked i 1992 (?).

2.6 Hvad der blev tydeligt var en opblussen af lovgivningsmæssige og ikke-lovgivningsmæssige hindringer i de fleste medlemsstater samtidig med en liberal, eftergivende politik fra Kommissionens side, hvilket har sat processen for realiseringen af det indre marked på et virtuelt vågeblus på en række vigtige områder navnlig for så vidt angår tjenesteydelser.

2.7 Mange af de initiativer, der er truffet på området for gennemførelse af det indre marked, blev afspejlet i en **akkumulering af isolerede, ukoordinerede lovgivningsmæssige**

harmoniseringstiltag, adskilt fra en samlet politik, som fra medlemsstaternes side ofte blev blokeret ved gennemførelse af nationale politikker, der begrænsede den fri konkurrence, udbetaling af ulovlig statsstøtte, indførelse af nye kvantitative restriktioner eller lignende og ved på systematisk vis at nægte ethvert fremskridt på vigtige områder som industriel og skattemæssig integration eller økonomisk forvaltning.

2.8 Selv umiddelbart succesfulde initiativer såsom vedtagelsen af Schengenreglerne, indførelsen af Euroen og den seneste oprettelse af et område for frihed, sikkerhed og retfærdighed, samt integrationen af charteret om EU's grundlæggende rettigheder i den endelige udgave af Lissabontraktaten, som af alle blev hilset velkommen, har ikke kun haft begrænset effekt på grund af visse medlemsstaters manglende tilslutning eller forbehold, men deres anvendelsesområde og iværksættelse har været begrænset – og er til tider ligefrem blevet modarbejdet – og frataget andre vigtige supplerende foranstaltninger såsom en egentlig europæisk finanspolitik, hvilket var årsagen til **Europas manglende evne til at klare sig i den aktuelle krise**, som førte Europa "mod afgrundens rand" som Jacques Delors udtrykte det i et interview til aviserne Le Soir og Le Temps den 18. august 2011.

2.9 EØSU har igennem længere tid henledt opmærksomheden på, at der er behov for et klart paradigmeskift, der prioriterer kvalitet i gennemførelsen af det indre marked, og generelt gør borgernes og navnlig forbrugeres og arbejdstageres praktiske interesser og grundlæggende rettigheder til et centralt anliggende og sætter de sociale aspekter på lige fod med de økonomiske. En sådan humanistisk vision vil fungere som modvægt til den rendyrkede økonomiske tilgang, man indtil videre har fulgt, og som er ansvarlig for den herskende tøven, tilbageholdenhed og mistillid (?).

2.10 Ved indledningen på sit andet mandat, redegjorde Kommissionens nuværende formand for sin nye vision for det indre marked i det 21. århundrede (?), som fulgte i kølvandet på en tidligere udtalelse om "*En dagsorden for EU's borgere – et resultatorienteret EU*" (?). Det satte naturligvis forventningerne i vejret, at Kommissionen gav indtryk af at gå ind for et grundlæggende skift i sin politiske tilgang til det indre marked til fordel for borgere og forbrugere. Kommissionen opfatter ikke længere dette område som en særskilt politik, men snarere som del af en overordnet strategi, som indvarsler den efterfølgende 2020-strategi og erklærede derfor, at hovedmålsætningen med det indre marked er at øge forbrugernes tillid, fremme den økonomiske integration og sociale samhørighed samt udvikle et videnskabeligt samfund i et bæredygtigt Europa i en globaliseret verden. Et grundlæggende instrument i denne nye tilgang var en stadig bedre regulering i et rationaliseret og forenklet lovgivningsmiljø (?).

(?) EFT L 169 af 29.6.1987.

(?) EFT C 191 af 19.7.1992, hvad der måtte betragtes som et ekko fra Spinelli-projektet, der forsøger at skabe enighed mellem føderalister og deres modstandere.

(?) Meddelelse fra Kommissionen om "EF's indre marked efter 1992 – Opfølgning af Sutherland-rapporten" (SEC(92) 2277 af 2.12.1992) og EØSU's udtalelse (EFT C 201 af 26.7.1993, s. 59), hvis konklusioner stadig den dag i dag er aktuelle og fortjener nøje overvejelser.

(?) Jf. blandt andet EØSU's vigtige udtalelser: EFT C 39 af 12.2.1996, s. 70, EUT C 255 af 14.10.2005, s. 22, EUT C 204 af 9.8.2008, s. 1, EUT C 347 af 18.12.2010, s. 8, EUT C 44 af 11.2.2011, s. 68, og informationsrapport om Lissabontraktatens indvirkning på det indre markeds funktion.

(?) Meddelelse "Et indre marked for borgerne", COM(2007) 60 final af 21.2.2007.

(?) COM(2006) 211 final af 10.5.2006.

(?) EUT C 77 af 31.3.2009, s. 15.

2.11 For at konsolidere denne nye tilgang bad Kommissionen tidligere kommissær Mario Monti om at udarbejde en større rapport, der blev fremlagt i maj 2010⁽⁹⁾. Nogenlunde samtidig bad Rådet en "refleksionsgruppe" bestående af fremtrædende personligheder, herunder Mario Monti og under ledelse af Spaniens tidligere premierminister, Felipe González, om at forberede en rapport om perspektiverne for Europa frem til 2030⁽¹⁰⁾. Europa-Parlamentet vedtog for sin del også i maj måned 2010 Grech-betænkningen, som var grundlaget for dets beslutning den 20. maj 2010 om "Realisering af et indre marked for forbrugere og borgere"⁽¹¹⁾.

2.12 I bund og grund gør alle disse vigtige dokumenter det klart, at det er nødvendigt at foretage et gennemgribende paradigmeskift i definitionen og gennemførelsen af politikken for iværksættelsen af det indre marked, da det vurderes, at den nuværende model er udtømt. Det fremhæves, at selvom der er opnået nævneværdige resultater på en række områder, så er der overordnet betragtet ikke det store kendskab til resultaterne, som ud fra flere betragtninger ofte er utilstrækkelige og skuffende på et tidspunkt, hvor Europa står over for uventede udfordringer og dystre fremtidsudsigter.

2.13 Disse bemærkninger og konklusioner er i øvrigt bredt dokumenteret gennem regelmæssige og på hinanden følgende "scoreboards" vedrørende med det indre marked⁽¹²⁾, gennem detaljerede Eurobarometeranalyser af borgernes og virksomhedernes holdninger og erfaringer med det indre marked i medlemsstaterne, gennem identiske "scoreboards" for forbrugere i det indre marked⁽¹³⁾, samt gennem Kommissionens årlige beretninger om anvendelse af EU-retten generelt⁽¹⁴⁾, men især gældende EU-ret på det forbrugerretlige område⁽¹⁵⁾. Når alt dette fortolkes på passende vis, analyseres omhyggeligt og underlægges en kritisk bedømmelse, bekræfter det fuldt ud de bekymringer og den tvivl, der kommer til udtryk i ovennævnte dokumenter.

2.14 Man havde håbet, at Kommissionen ville foretage reelle ændringer i sin politiske tilgang til det indre marked, der afspejler alle disse konklusioner, og i lyset af den nuværende finansielle krise ville anlægge en ny og anderledes synsvinkel på det indre marked for det 21. århundrede og således opfylde nogle af de forventninger, der er udtrykt af politiske personligheder. Dokumentet om "prioriteter for en social markedsøkonomi med høj konkurrenceevne" var derfor en skuffelse: Til trods for dets mange positive elementer opstiller det blot 50 isolerede tiltag uden nogen klart defineret strategi⁽¹⁶⁾, og dets svagheder og mangler blev tydeligt fremhævet i Europa-Parlamentets beslutning af 6. april 2011⁽¹⁷⁾.

⁽⁹⁾ "En ny strategi for det indre marked – til gavn for Europas økonomi og samfund".

⁽¹⁰⁾ "En plan for Europa frem til 2030 – udfordringer og chancer", også offentliggjort i maj 2010.

⁽¹¹⁾ Europa-Parlamentets beslutning A/-A7 0132/2010.

⁽¹²⁾ SEC(2011) 372 final af 21.3 2011.

⁽¹³⁾ SEC(2011) 299 final af 4.3.2011, uforbeholdent bekræftet i Eurobarometer-rapporten om "husstandsundersøgelse om e-kommunikation" fra juli 2011.

⁽¹⁴⁾ COM(2010) 538 final af 1.10.2010.

⁽¹⁵⁾ EUT C 18 af 19.1.2011, s. 100.

⁽¹⁶⁾ EUT C 132 af 3.5.2011, s. 47.

⁽¹⁷⁾ Dokument A7-0072/2011 med udgangspunkt i betænkningen fra Europa-Parlamentets Udvalg om Det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO) om "Et indre marked for europæere" (2010/2278 (INI). PE 456.691v02-00 af 24.3.2011), ordfører: António Fernando Correia de Campos.

2.15 Det er en mangel, der ikke blev udbedret i Kommissionens seneste meddelelse om at udvælge 12 "løftestænger". Der findes ingen rød tråd i den underliggende politiske tilgang for at realisere det indre marked, der kunne have været baggrunden for at vælge disse 12 "løftestænger" frem for eksempelvis dem, der anføres i EØSU's udtalelse⁽¹⁸⁾.

2.16 Adskillige indlæg, der for nylig er blevet fremsat af hhv. Kommissionens formand og kommissær Michel Barnier såvel som Kommissionens program, der siden er blevet fremsat⁽¹⁹⁾, synes at bekræfte hensigten om et paradigmeskift i den fremtidige gennemførelse af det indre marked. I samme retning går også Krakow-erklæringen⁽²⁰⁾ og erklæringen fra den europæiske styringsgruppe i tænketanken *Notre Europe*.

3. Et nyt paradigme for gennemførelsen af det indre marked

3.1 For så vidt angår fællesskabspolitikkerne og i henhold til de grundlæggende principper i Lissabontraktaten, er det vigtigt igen at understrege, at **gennemførelsen af det indre marked ikke er et mål i sig selv, men et virkemiddel eller et instrument** til at realisere en bred vifte af politiske målsætninger på tværs af forskellige områder⁽²¹⁾.

3.2 Det er desuden vigtigt igen at understrege, at disse målsætninger **samtidig og på lige fod er af økonomisk, social og miljømæssig art**, og at det ultimative mål for dem alle er folks velfærd samt fremme af værdier som menneskelig værdighed, lighed, frihed, solidaritet, demokrati, retsstatsprincippet samt overholdelse af menneskerettigheder (artikel 2 og 3 i EU-traktaten)⁽²²⁾.

3.3 Det bør derfor være i lyset af disse principper, værdier og målsætninger, at man nærmer sig foranstaltningerne til gennemførelse af det indre marked, hvis målsætninger i dag er langt bredere end i 1957.

3.4 Et indre marked, der lige fra starten helt klart var udtænkt som den økonomiske hjørnesten i et Europa af føderal karakter, skal i dag ses i lyset af de seneste 30 års udvikling og de daglige realiteter. Det er klart, at de nuværende omstændigheder i højere grad tenderer mod at gøre det indre marked til et frihandelsområde på linje med dets forløber, EFTA, og får det for eftertiden til at fremstå som **den mindste fællesnævner blandt de europæiske staters nationale interesser** i stedet for en naturlig følge af et politisk projekt af supranational karakter.

3.5 Det er derfor nødvendigt at bekræfte idéen om, at det indre marked skal fungere som **bindemiddel mellem disse nationale interesser i et fuldt ud integreret institutionelt**

⁽¹⁸⁾ EUT C 24 af 28.1.2012, s. 99.

⁽¹⁹⁾ COM(2011) 777 final af 15.11.2011.

⁽²⁰⁾ Efter afholdelsen – som vi bifalder – af Forummet for det indre marked den 3. og 4. oktober 2011.

⁽²¹⁾ EUT C 93 af 27.4.2007, s. 25.

⁽²²⁾ EUT C 182 af 4.8.2009, s. 1.

system af økonomisk og finansiel forvaltning, som man på kort sigt er nødt til at omdefinere og konkretisere modellen for.

3.6 Det er først og fremmest nødvendigt at forholde sig realistisk til **det indre markeds egne begrænsninger** og ikke foregive at gøre det til noget, det hverken kan eller bør være, og påtvinge regelmæssige og unødvendige foranstaltninger, som udelukkende tjener det formål at gøre det vanskeligere for erhvervslivet navnlig SMV'er, hvortil også de liberale erhverv kan regnes⁽²³⁾, at drive virksomhed. Til tider er tiltag om fuld harmonisering ikke berettigede, fordi andre værdier, eksempelvis kvalitetssikring, gør sig gældende, som når det drejer sig om visse områder inden for forbrugerrettigheder og forbrugerbeskyttelse. Her bør ledetråden og credoet om "styrke i mangfoldighed" igen spille en central rolle i EU's politik for det indre marked ved siden af harmoniseringsaspekterne.

3.7 Det er afgørende ufortrødent og uden hverken at gå på kompromis eller give indrømmelser at fortsætte **programmet "bedre lovgivning"**, som EØSU altid har været aktivt involveret i⁽²⁴⁾, ikke blot med henblik på at fremstille teknisk strømlinede tekster og skære unødigt og ødelæggende bureaukrati væk, men også mere grundlæggende for at indtage en **proaktiv holdning til lovgivning og administrativ praksis** og på effektiv vis inddrage civilsamfundet og berørte erhvervskredse på alle niveauer i udformningen og definitionen af lovgivning. Der bør lægges større vægt på **konsekvensanalyser (ex ante)** samt mere systematisk anvendelse af **forordninger frem for direktiver** som et redskab til om nødvendigt at opnå juridisk harmonisering og man bør vove at give sig i kast med nyere og mere egnede værktøjer end det nuværende komplekse lovgivningsmix samt muligheden for **nationale ordninger** under begrundede omstændigheder⁽²⁵⁾. Hvis fællesskabsbaserede initiativer er ineffektive og ikke giver nogen fordele, må man ligeledes finde modet til helt at se bort fra sådanne.

3.8 Det er ligeledes vigtigt at **revidere, forenkle samt kodificere fællesskabsretten og de administrative formaliteter**⁽²⁶⁾ og med kirurgisk præcision skære alt det overflødige, kontraproduktive og endda skadelige væk⁽²⁷⁾. Det bør naturligvis ske meget varsomt, da manglende koordinering kan føre til, at grundlæggende reguleringsaspekter, der er nødvendige på en række vigtige områder, går tabt.

3.9 **Mottoet bør være: lovgive uden at forgive.** Der vil således være behov for innovation og kreativitet, og man bør også genoptage de uafhængige eksperteres forslag i den første

⁽²³⁾ EUT C 376 af 22.12.2011, s. 51.

⁽²⁴⁾ EUT C 24 af 31.1.2006, s. 39, EUT C 175 af 27.7.2007, s. 21, EUT C 48 af 15.2.2011, s. 107.

⁽²⁵⁾ EUT C 24 af 31.1.2006, s. 52, EUT C 175 af 28.7.2009, s. 26, EUT C 21 af 21.1.2011, s. 26.

⁽²⁶⁾ Henviser til det tiltag, som Kommissionen selv definerede i sin udtalelse: "Ajourføring og forenkling af fællesskabsretten" (COM(2003) 71 final af 11.2.2003), som EØSU klart støttede (EUT C 112 af 30.4.2004, s. 4), og som siden synes at være blevet glemt.

⁽²⁷⁾ Jf. udtalelserne EFT C 14 af 16.1.2001, s. 1, EFT C 125 af 27.5.2002, s. 105, EUT C 133 af 6.6.2003, s. 5, EUT C 309 af 16.12.2006, s. 18, EUT C 10 af 15.1.2008, s. 8.

rapport om lovgivningsmæssig og administrativ forenkling, som for det meste ikke er blevet gennemført, men stadig er relevant, og forudsætter en omhyggelig gennemførelse⁽²⁸⁾.

3.10 **Standardisering** spiller en vigtig rolle i henhold til modellen for "nye tiltag", der finder anvendelse ikke blot for produkter men også tjenesteydelser⁽²⁹⁾. Imidlertid bør der også her gennemføres en detaljeret analyse af behovet for, effektiviteten og konsekvenserne af de påtænkte foranstaltninger, så der sondres mellem de forskellige tjenesteydelser til det indre marked, når de standardiseres.

3.11 Det vil ligeledes være nødvendigt at skabe ny fremdrift og større bredde i **informationssystemet for det indre marked (IMI)** samt udvide dets anvendelsesområde og styrke det administrative samarbejde på linje med de forslag og henstillinger, som EØSU har haft mulighed for at give udtryk for ved diverse lejligheder⁽³⁰⁾ og på samme måde gennemgå SOLVIT-netværket og udstyre det med nogle nye rammer og passende midler.

3.12 Det er også vigtigt at gøre sig fornyede overvejelser om **grundprincipperne for opbygningen af det indre marked**, navnlig principperne om gensidig anerkendelse⁽³¹⁾, subsidiaritet⁽³²⁾, proportionalitet⁽³³⁾ og forsigtighed, der i dag er begrænset til specifikke områder såsom fødevarerikkerhed, men som burde løftes til at være et alment gældende princip, og fastlægge nye rammer og måder at definere dem på, som er tættere på borgernes egentlige interesser.

3.13 Der er behov for at **opstille detaljerede prioriteter**. Det handler ikke om mere eller mindre tilfældigt at udvælge nogle flagskibsinitiativer, men snarere om at handle i overensstemmelse med veldefinerede kriterier for en klar politisk retning, som Europa stadig mangler, og som giver **absolut prioritet til personer**.

⁽²⁸⁾ COM(95) 288 final af 21.6.1995.

⁽²⁹⁾ Jf. EUT C 120 af 16.5.2008, s. 1, EUT C 376 af 22.12.2011, s. 69, og EUT C 68 af 6.3.2012, s. 35.

⁽³⁰⁾ EUT C 43 af 15.2.2012, s. 14, og de ovenfor nævnte udtalelser.

⁽³¹⁾ Navnlig under henvisning til Kommissionens rapporter om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse, der begyndte med Kommissionens meddelelse af 16.6.1999 (COM(99) 299 final), men som senere blev opgivet. Jf. udtalelse EFT C 116 af 20.4.2001, s. 14.

⁽³²⁾ Under henvisning til Molitor-rapporten for at afkræfte den uberetigede beskyldning om "et skridt frem og to tilbage" (jf. Alexis Feral, "Le principe de subsidiarité, progrès ou statu quo après le Traité d'Amsterdam?" (Subsidiaritetsprincippet, fremskridt eller status quo efter Amsterdamtraktaten) i Revue du Marché Unique Européen, I, 1998, s. 95), som følge af den klodsede måde, Kommissionen havde anvendt det på og gjort det til en virkelig "ændringernes udfordring", som Jacques Delors drømte om.

⁽³³⁾ I den forbindelse bør der tages højde for diverse udtalelser fra EØSU om Kommissionens på hinanden følgende årlige rapporter i henhold til artikel 9 i protokollen om anvendelsen af subsidiaritets- og proportionalitetsprincipperne.

3.14 **Tjenesteydelsessektorerne generelt⁽³⁴⁾ og navnlig de finansielle tjenesteydelser i detailledet⁽³⁵⁾** bør indtage en særlig plads blandt disse prioriteter, da det er her, manglerne på gennemførelse af det indre marked giver størst udslag, men det er også her, der er behov for størst innovation ikke blot for så vidt angår foranstaltninger, men også de anvendte redskaber. I særdeleshed opfordrer EØSU Kommissionen til jævnlige og åbent at overvåge og melde tilbage om gennemførelsen af tjenesteydelsesdirektivet, som er den eneste lovgivning, der indtil nu åbner op for grænseoverskridende handel med tjenesteydelser.

3.15 Et område, der fortjener særlig opmærksomhed, er den praktiske gennemførelse af et **indre marked for elektronisk handel på tværs af grænserne** på grund af de socio-økonomiske fordele, som det udgør for de europæiske borgere i al almindelighed, og især for indbyggerne i mindre tilgængelige områder eller personer, der er ramt af en eller anden form for handicap samt EU's virksomheder, navnlig SMV'er, da det vil løse en lang række problemer, som har eksisteret igennem længere tid, uden at man har udviklet de nødvendige instrumenter eller mekanismer til at vinde forbrugernes tillid og sikre deres beskyttelse samt skabe gunstige vilkår for virksomhederne og erhvervslivet⁽³⁶⁾.

3.16 Dette finder navnlig anvendelse for spørgsmål vedrørende fragmentering af markederne, forskelligartetheden i de gældende regler, uvisheden omkring databeskyttelse og datafortrolighed, sikkerhed for transaktioner, juridisk beskyttelse i tilfælde af tvister, forekomsten af ulovlige online-tjenester, pirateri og cyberkriminalitet. Disse områder bør behandles nærmere på tværs af de forskellige generaldirektorater i Kommissionen med henblik på at opnå en **sammenhængende retlig ramme for et egentligt digitalt indre marked**.

3.17 **En effektiv anvendelse af fællesskabslovgivningen** er et område, hvor der bør gøres en ekstra indsats, og hvor EU desværre ikke har opnået overbevisende resultater. Det er den eneste måde, man kan garantere, at lovgivningen overholdes, og reguleringen er effektiv⁽³⁷⁾ og ikke begrænses til den snævre ramme for "administrativt samarbejde"⁽³⁸⁾. For de europæiske borgere er **retten til gruppessøgsmål på europæiske plan** af altafgørende betydning, og denne bør snarest nedfældes

⁽³⁴⁾ Jf. udtalelserne EUT C 221 af 8.9.2005, s. 113, EUT C 175 af 27.7.2007, s. 14, EUT C 318 af 29.10.2011, s. 109.

⁽³⁵⁾ Jf. udtalelserne EFT C 56 af 24.2.1997, s. 76, EFT C 95 af 30.3.1998, s. 72, EFT C 209 af 22.7.1999, s. 35, EUT C 157 af 28.6.2005, s. 1, EUT C 302 af 7.12.2004, s. 12, EUT C 221 af 8.9.2005, s. 126, EUT C 65 af 17.3.2006, s. 113, EUT C 65 af 17.3.2006, s. 134, EUT C 309 af 16.12.2006, s. 26, EUT C 318 af 23.12.2006, s. 51, EUT C 115 af 16.5.2006, s. 61, EUT C 100 af 30.4.2009, s. 84, EUT C 27 af 3.2.2009, s. 18, EUT C 100 af 30.4.2009, s. 22, EUT C 228 af 22.9.2009, s. 62, EUT C 228 af 22.9.2009, s. 66, EUT C 218 af 11.9.2009, s. 30, EUT C 318, af 29.10.2011, s. 133.

⁽³⁶⁾ Til trods for Kommissionens meddelelse af 22.10. af 2009 om "Om grænseoverskridende e-handel fra virksomhed til forbruger i EU" (COM(2009) 557 final).

⁽³⁷⁾ Jf. udtalelserne EUT C 317 af 23.12.2009, s. 67, EUT C 18 af 19.1.2011, s. 95.

⁽³⁸⁾ EUT C 128 af 18.5.2010, s. 103.

utvetydigt som en sidste mulighed for på tilfredsstillende vis at placere ansvaret for overtrædelse af EU-lovgivning og derved bidrage til den frivillige overholdelse⁽³⁹⁾.

3.18 Men det allervigtigste er imidlertid at definere **parametrene for et indre marked, hvor mennesket og borgeren står i centrum**. Det er en opgave, der ikke må overlades til nogen gruppe bestående af mere eller mindre oplyste vismænd, men tage udgangspunkt i direkte bidrag fra de enkelte borgere og civilsamfundet, så der lyttes til deres bekymringer og krav, men også deres frustrationer og skuffelser.

3.19 Selvom der findes et umiddelbart behov for tiltag, så er det vigtigt, at dette ikke foregår usammenhængende eller ligefrem impulsivt, og derfor foreslår EØSU, at man indleder en **tænkepause**, samtidigt med at vi kan fejre 20-året efter 1992. EØSU vil dertil gerne henvise til nogle parametre, som forekommer at være vigtige i forbindelse med sådanne overvejelser.

3.19.1 Der bør straks afholdes en debat om, hvordan politikken for det indre marked på en klar måde kan forvaltes gennem de grundlæggende principper og de centrale målsætninger, som udspringer af **EU's charter om grundlæggende rettigheder**, og navnlig de, der er indeholdt i afsnittene IV og V med særlig vægt på styrkelse af den sociale dimension og forbrugernes rettigheder⁽⁴⁰⁾.

3.19.2 Der er samtidig behov for, at man gør sig nogle overvejelser om, hvordan man kan **forbinde de sektorielle politikker i en fælles strategi**, der omfatter politikområder som økonomi, industri, handel, transport, energi, miljø, forbrugere og konkurrence **i en overordnet juridisk ramme, der fremmer integrationen og styrker tilliden blandt samfundets og arbejdsmarkedets parter** (forbrugere, husholdninger, arbejdstagere, virksomheder, ngo'er, osv.). Dette bør indebære, at man reevaluerer og sætter skub i 2020-strategien.

3.19.3 Der er tillige behov for en debat om, hvordan man kan styrke og sikre **personers fri bevægelighed og mobilitet** generelt og navnlig for arbejdstagere (både ansatte og selvstændige), for undervisere og studerende og sikre, at deres sociale rettigheder – social sikkerhed, juridisk beskyttelse, ulykkes- og sundhedsforsikring, pension osv. – under alle omstændigheder overholdes uden forskelsbehandling, og at man samtidig reviderer systemet for anerkendelse af kvalifikationer og eksamensbeviser. I den forbindelse skal høje kvalitetskrav, som garanterer EU-forbrugernes sikkerhed og sundhed, være målestokken.

⁽³⁹⁾ EØSU er med rette blevet opfattet som mester i kollektive søgsmål, da det har afgivet en række udtalelser om dette emne, herunder: EUT C 309 af 16.12.2006, s. 1, EUT C 324 af 30.12.2006, s. 1, EUT C 162 af 25.6.2008, s. 1, EUT C 228 af 22.9.2009, s. 40, EUT C 128 af 18.5.2010, s. 97.

⁽⁴⁰⁾ Lige netop til dette punkt bør der tages højde for samt drages konsekvenser af resultaterne i Kommissionens rapport om "Fremskridt hen imod et effektivt unionsborgerskab 2007-2010" (COM(2010) 602 final af 27.10.2010) samt i Kommissionens rapport fra samme tidspunkt "Rapport om unionsborgerskab 2010 – Afskaffelse af hindringerne for unionsborgernes rettigheder" (COM(2010) 603 final af 27.10.2010).

3.19.4 Med henblik på at fremme social inklusion og beskæftigelse er der ligeledes behov for en **effektiv åbning af arbejdsmarkedet** for alle europæere og en fjernelse af uretfærdig forskelsbehandling og restriktioner med udgangspunkt i en grundig analyse.

3.19.5 Et aspekt, der fortjener særlige overvejelser er den for længst ventede definition af en **passende juridisk ramme for virksomheder i den sociale økonomi generelt** og navnlig europæiske stiftelser, gensidige virksomheder og sammenslutninger.

3.19.6 Der er ligeledes et presserende behov for en drøftelse af definitionen af en **juridisk ramme for tjenesteydelser af**

almen interesse og sociale tjenesteydelser generelt, der definerer kvalitetskriterierne for de vigtigste offentlige tjenesteydelser og klargør de gældende regler for offentlige kontrakter, konkurrence og statsstøtte ⁽⁴¹⁾.

3.20 Endelig er det nødvendigt at afsætte midler og ressourcer til en **effektiv kommunikationspolitik for det indre marked** inden for det bredere spektrum af en sammenhængende, integreret kommunikationspolitik om Europa, der involverer personer og tager nøje højde for den offentlige mening og europæiske sociale medier for at udbrede troværdig information til de europæiske borgere og navnlig forbrugerne gennem innovativ anvendelse af de digitale medier ⁽⁴²⁾.

Bruxelles, den 22. februar 2012

Staffan NILSSON

Formand

for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽⁴¹⁾ Jf. EØSU's udtalelse, EUT C 161 af 13.7.2007, s. 80.

⁽⁴²⁾ Jf. EØSU's sonderende udtalelse, EUT C 27 af 3.2.2009, s. 152, og initiativudtalelse EUT C 44 af 11.2.2011, s. 62.